

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Hónapokra K 440.— Negyed évre K 168.—
Félfévre . 320.— Egy évre . 600.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.
TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal és nyomda 19
Szerkesztőség . . . 19-28

Prónay alezredes köteles megjelenni a Ház előtt és megkövetni Rakovszkyt és a nemzetgyűlést

Beniczky mentelmi sérelmét a honvédelmi miniszter tartozik megtörölni

Budapest, aug. 3. A nemzetgyűlés mentelmi bizottsága ma délelőtt 11 órakor *Kutkataly* Miklós elnöke alatt tárgyalta *Rakovszky* István volt házelnök és *Beniczky* Ödön képviselő mentelmi ügyeit. A Ház tudvalevőleg a mentelmi bizottságot arra utasította, hogy a bizottság jelentését 24 óra alatt terjessze a Ház elé. Miután *Rakovszky* ügyének tárgyalása már magában is fél 1-ig eltartott, a bizottság elnöke a Ház elnöke útján 24 óra halasztást kért a jelentés előterjesztésére, amihez a Ház hozzájárult.

A bizottság előtt személyesen megjelent *Rakovszky* István volt házelnök átadta a bizottság elnökének *Prónay* alezredes által hozzá intézett eredeti levelet.

Ezután a bizottság *Prónay* Pál alezredest mint tanút hallgatta ki. *Prónay* kijelentette, hogy a levelet ő fogalmazta és írta alá. A bizottság elnöke ekkor közölte vele, hogy a bizottságot más kérdés nem is érdekli, mégis módot kíván neki adni annak elmondására és indoklására. mi készítette őt a levél megírására. *Prónay* Pál alezredes ezután erre nézve tájékoztatta a bizottságot, majd *Rakovszky* István volt házelnök ismét megjelent a bizottság előtt és miután *Prónay* védekezésében azt is előadta, hogy a levelet nem *Rakovszky* Istvánnak, a Ház elnökének adreszálta, mert akkor lemondott volt erről a méltóságról, *Rakovszky* kijelentette, hogy határozott tudomása szerint a Ház a lemondás fölött még nem döntött, azt akkor még el nem fogadta és addig, míg a Ház a lemondást tudomásul nem veszi és az elnököt tisztie alól fel nem menti, a Ház elnökének kell hogy tekintse magát, mert az intervallum alatt előállhat olyan helyzet is, hogy a lemondás dacára kénytelen elnöki funkciót végezni, például ha a két alelnök szintén lemond, vagy ha az elnökségben akadályozva volnának.

Prónay kihallgatása és *Rakovszky* ismételt megjelenése után az ügy fölött vita indult meg, amelyben a majdnem teljes számban megjelent bizottság minden tagja részt vett.

A bizottság ezután meghozta a határozatot, amely szerint javasolja a Háznak: mondassék ki úgy *Rakovszky* István volt házelnök, mint a nemzetgyűlés mentelmi jogának *Prónay* Pál alezredes által történt súlyos megsértése és utasítsa a honvé-

delmi minisztert a szigorú megtorlási eljárás sürgős lefolytatása és záros határidőn belül való jelentéstételre. Egyben javasolja a mentelmi bizottság, *Prónay* Pál alezredes felettes katonai hatósága által köteleztessék arra, hogy a nemzetgyűlés által meghatározott időben köteles legyen a Ház előtt megjelenni és az elkövetett mentelmi jogi sértésért úgy a nemzetgyűléstől, mint *Rakovszky* István volt házelnöktől bocsánatot kérni.

A megkövetésre vonatkozó határozattal szemben *Csukás* Endre bizottsági tag kisebbségi véleményét jelentett be.

A *Rakovszky*-ügy letárgyalása után a bizottság nyomban tárgyalás alá vette *Beniczky* Ödön mentelmi ügyét. *Beniczky* szintén személyesen jelent meg, és ő is átadta *Kutkataly* Miklós elnöknek a nemzetgyűlésen felolvasott levél eredetijét. *Beniczky* meghallgatása után a bizottság tanuként kihallgatta *Ranzenberger* Viktor és *Makay* Imre századosokat, valamint *Molnár* Endre főhadnagyot; mindhárman kijelentették, hogy a levelet közösen szövegezték. *Molnár* főhadnagy sajátkezűleg írta és mindhárman sajátkezűleg írták alá. Az elnök a kihallgatott tisztekkel is közölte, hogy a bizottságot a levél megírásának tényén, illetve ezen tény konstatálásán kívül más nem érdekli, nevezett tisztek mégis röviden előadták a levél megírásának és elküldésének indokait.

A bizottság ez ügyben is meghozta határozatát, amely szerint javasolja a nemzetgyűlésnek annak kimondását, hogy *Beniczky* Ödön mentelmi jogát a nevezett tisztek súlyosan megsértették és utasítsa a Ház a honvédelmi minisztert a szigorú megtorló eljárás azonnali folyamatbátételére.

Mindkét ügy előadója *Somogyi* István, aki a Ház holnapi ülésén fogja előadói javaslatát megtenni.

E hivatalos tudósításon kívül magánértesüléseink a mentelmi bizottság üléséről a következők:

Pontban 11 órakor jelent meg *Prónay* Pál alezredes *Kutkataly* Miklós elnökkel és közölte, hogy a honvédelmi miniszter intézkedésére 11 órára idejött és a bizottság rendelkezésére áll. Az elnök tudomásul vette *Prónay* jelentkezését és felkérte, hogy maradjon kint, amíg kihallgatására kerül a

sor. Közölte vele azt is, hogy előzetesen *Rakovszky* Istvánt fogja a bizottság kihallgatni.

Rakovszky kihallgatása után *Prónay* a bizottság előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Szegedről elindult egy maroknyi tisztí csapat. Ez zászlóaljja nőtte ki magát. Ez a zászlóalj teremtette meg Magyarországon a rendet és az alkotmányos élet helyreállításához lényegesen hozzájárult. Most azt látta, hogy a nemzetgyűlés egy része olyan politikát követ, amely nem egyezik meg a zászlóalj tisztikarának és legénységének politikai nézetével. Ennek a politikának nézete szerint az a célja, hogy a kormányzó tekintélyét lejárassa és puccsot csináljon. Ő és tisztársai, valamint legénysége a kormányzó személyének oszlopa és támasza és miután az a cél, hogy mindenkit elgáncsoljanak, aki ezt a felfogást valaha, kénytelen ilyen lépésre határozni magát. Kijelenti, hogy nem volt szándékában *Rakovszky* Istvánt, a 60—70 éves öreg urat megsérteni, csak elkeseredett a felett, ami a nemzetgyűlésen történik. Samdla, hogy a dolog megtörtént. Ő *Rakovszky* Istvánt magánembernek gondolta és a levelet, mint ilyenek írta.

Kutkataly Miklós elnök erre kijelentette, hogy a levél a Ház elnökének volt címezve és a Ház elnökének működését kritizálta.

A tárgyalás közben *Rakovszky* István arról értesült, hogy *Prónay* alezredes kihallgatása előtt az újságíróknak azt mondta, hogy *Rakovszky* a nemzetgyűlésen nem olvasta fel teljes egészében

az ő levelét, valamint kétségbe-vonta azt is, hogy ő a levelet a Ház elnökének címezte volna. *Rakovszky*, mikor erről értesült, a bizottságtól újabb kihallgatást kért. A bizottság előtt ki is hallgatták. Elmondta, hogy ő maga is utánanézett a dolognak és konstatálta, hogy a levelet szóról szóra olvasta fel, ami a gyorsírói feljegyzésekből is kitünik. Ami pedig azt illeti, hogy *Prónay* nem az elnökhöz címezte volna levelét, ezzel szemben áll, hogy a Ház a levél vétele időpontjában az elnök lemondásáról még nem határozott.

Rakovszky kihallgatása után hosszabb vita indult meg a bizottság tagjai között. *Fábián* István többször közbeszólt úgy, hogy *Kutkataly* elnök erőlyesen rácsengetett és felhívta, hogy türelemmel hallgassa meg az ellenvélemény képviselőit is, ugyszintén az előadó véleményét.

Igen érdekes volt *Erekly* Károly felszólalása. az ő indítványára mondták ki különben azt, hogy *Prónay* alezredes tartozik megkövetni a Házat. *Erekly* egy esetet hozott fel, amely Angliában játszódott le. A bizottság ezután mondta ki határozatát, hogy *Prónay* a nyilvánosság előtt is köteles a nemzetgyűlésnek és *Rakovszky*knak elégtételt adni.

Csukás Endre kisebbségi indítványra a bizottságnak arra a határozatára vonatkozott, amely *Prónay*t a Ház megkövetésére kötelezi.

Beniczky mentelmi ügyének tárgyalása már simább lefolyású volt. Itt az előadó előterjesztését egyhangulag fogadták el.

Augusztus 27-én történik Nyugatmagyarország átadása és Baranya átvétele

Budapest, augusztus 3. Politikai körökben ma rendkívül élénken foglalkoztak a tegnapi rendkívüli minisztertanács ügyével. Beavatott körök szerint a minisztertanácsnak meg kellett beszélni olyan teendőket, amelyek az ellenőrző bizottság Budapestre érkezése tett aktuálissá. Az ellenőrző bizottsággal kapcsolatban különböző hírek keltek szárnyra, de autentikusat senki sem tudott annál kevésbbé, mert a kormány sem adott ki erre nézve semmiféle nyilatkozatot.

Tény az, hogy Nyugatmagyarország és Baranya átadása küszöbön áll, de az ezenfelül elterjedt hírekkel szemben kellő óvatosságra intenek. Nyugatmagyarországot előreláthatólag augusztus 27-ikén kell kiürítenünk, ugyanakkor kaphuk visz-

sza Baranyát, Baját és a szegedi háromszöveget.

Az ellenőrző bizottság érkezésével kapcsolatos kérdések kompeduma egvbíránt mihamarább a Ház elé kerül, amelyet a külügyminiszter fog tájékoztatni az újonnan alakult helyzetéről.

A jóvátétel

Budapest, augusztus 3. Egyes budapesti lapok azt a riadó hírt közölik, hogy a magyar kormány jóvátételi bizottságtól súlyos követelésekről kapott értesítést. Ezzel szemben *Bánffy* gróf külügyminiszter a *Pester Lloyd*-ban kijelentette, hogy a kormány semmiféle újabb híreket és legyzéket nem kapott az entente részéről. (MTI.)

Budapest, augusztus 3.

A MTI jelenti: Egyes reggeli lapoknak azon híre mintha az entente íóvátétel a háboru idején nagyobb szerepet játszó katonák felelősségre vonását is követelné légből kapott koholmány

A magyar-angol béke

Budapest, augusztus 3. Egy estilap kiváló angol forrásra hivatkozva közli, hogy Anglia hivatalosan szeptember 1-től számítja a békeállapot helyreállítását Magyarországgal. Egyedül a törökök kivételek a dátum alól, de lehetséges, hogy velük is helvre lesz állítva akkorra a békeállapot.

Magyarország a palanzai egyezményben

Róma, augusztus 3. Scialoja volt külügyminiszter a szenátusban kijelentette, hogy lavaslatot tesz arra nézve, hogy a palanzai egyezménybe Olaszország és Jugoszlávia mellé vegyék be Magyarországot is. Magyarország részvétele az egyezményben döntő fontosságú lenne kereskedelmi és politikai tekintetben. Fiume kereskedelme egészen Magyarországtól függ és végeredményében Magyarországnak köszönhető mindent. Ezért szükséges, hogy Magyarország is szerepeljen az egyezményben.

Jó és olcsó szövetek
Piac-u. 73. Feldheim és Weiszal

A városi muzeum 1918-tól 1921-ig

A Zoltai Lajos izlését jellemző csinos kiállításban egy füzet jelent meg, mely a városi muzeum helyzetét ismereteli az 1918-as, 1919- és 1920-as forradalmas és megszálásos években. Amiket a kis füzet emond, már ismertettük évről-évre, de mégis hasznos munka volt e három év történetének egybefoglaló ismertetése, mert e történelmi jelentőségű éveknek a muzeum szempontjából összegezett kihatásai kultur-történelmi dokumentumként fognak szolgálni a későbbi kutatóknak.

Jelentősnek tartjuk azonban, hogy leközzöljük és a közönség figyelmébe ajánljuk azt a felhívást, amelyet a muzeum igazgatósága a füzet hátlapján intéz a közönséghez a következőkben:

Kérelem a közönséghez!

Többszörös tapasztalásból tudjuk, hogy igen sokan a földben talált régiségeket, ha csak nem aranyból, ezüstből valók, tehát a kő, csont, vas és égetett agyagtárgyakat figyelemre sem érdemesítik. Azokat eldobálják, néha össze is török mulatságból. Sok ember előtt kevés bece van a padlásán, pincéjében, kamrájában rejtőzködve megmaradt ócska eszköznek, szerszámnak, kézműnek is. Holott azok, hozzáértő szemmel nézve, talán mint művelődéstörténelmünknek, mint egy már kiveszett népszokásnak tárgyi emlékei, méltók volnának, hogy muzeumban őriztessenek meg. Csak azt a csekély fáradságot nem kellene sajnálni emberünknek, hogy a muzeumot értesítse a birtokában levő efféle avitikumról. A muzeum az ilyet pénzzel is megfizeti. Jobban, mint a házaló, aki még nyerni is akar rajta minél többet.

Vannak ismét sokan, akik sejtik,

sőt fölismerik a lakásukon lappangó ócskaságok, lim-lomok régiségi, vagy művészeti értékét; igyekeznek is tudni rajtuk. Azonban egyik ilyen, másik amolyan okból, vagy akaratlanul, vagy szándékosan elkerüli a muzeumot és megy eladó holmijával ügynökhöz, közvetítőhöz, aminek nagyon sokszor az a következménye, hogy a külföld gazdagszik és a magyar ingó műemlékek fogynak, pusztulnak visszapotolhatatlanul. Holott ugyanazt az árt, amit az ügynök fizetett, valószínűleg a muzeum is megadta volna.

Mindezeknél fogva újra kérve-kérjük Debrecen város és környéke közönségét, kérünk mindenkit, kicsinyt és nagyot, szegényt és gazdagot, hogy véletlenül a földmunkálatoknál talált és találandó (mennyi kutat, vályogvető-gödört, határárkot ásnak mostanában a birtokparcellázásoknál!), va-

lamint a lakásukban lappangó régiségeket, továbbá azokat a háztartásbeli eszközöket, szerszámot, műveket, népviseleti és népszokást jellemző holmikat, amelyeket a kézműipar állított elő, s amelyek a gyáripar és divat nyomása következtében használatból már kimentek: ne sajnálják, kegyeletből, e városhoz való ragaszkodásuk jeléül, sőt hazafias kötelességből, Debrecen város muzeumának akár ajándék vagy letétképen, akár pénzen való megvételre felajánlani.

A mi önzetlen, tisztán a magyar nemzeti műveltséget és tudományt szolgáló becsületos törekvéseinket az is derekasan segíti elő, aki az efféle holmik elfordulását, hollétét velünk rövid uton tudatni siet. Mi ezt is hálaosan megköszönjük.

Debrecen sz. kir. város muzeuma igazgatósága.

Bánffy külügyminiszter a rigai egyezményről

Hadifoglyainkért 400 embert kell kiadni

Budapest, aug. 3. A nemzetgyűlés mai ülésén Kenéz Béla elnökölt.

Robert Emil előadó beterieszti a földmivelésügyi és pénzügyi bizottság jelentését az ingatlan vagyonsváltásról.

A Ház harmadszori olvasásban is elfogadja a gazdasági felügyelő szolgálatról szóló törvényjavaslatot. Ezután áttérnek

a hazaárulók vagyoni felelősségéről

szóló törvényjavaslat részletes vitájára.

Rassay Károly az igazságügyminiszterrel polemizálva Verbőczy hármaskönyvére hivatkozik, amely szerint a hitbizományosnak korlátolt joga van, tehát elvehető tőle. Határozati javaslatot nyújt be, hogy szüntesse meg a nemzetgyűlés a vagyoni hitbizományok jellegét és így a vagyon egészen a kincstár részére igényeltesse.

Gaál Gaszton kéri az igazságügyminisztert, módosítsa a javaslatot akként, hogy Károlyi Mihály haláláig a hitbizományi jogosságot az állam egyszerűen foglalja le, halála után pedig a várományos vegye át a hitbizományt. Ez a rendelkezés a leghelyesebb jogi álláspontnak felel meg, a büns megbűnhődik, az ártatlan utód nem szenvedhet.

Erekly Károly hibáztatja, hogy az igazságügyminiszter a javaslatot a Ház elé hozta.

A 2. §-t a Ház elfogadja.

A 3. §-nál Meskó Zoltán módosítást ajánl, amely szerint a hitbizományok, amelyek a hazaáruló hitbizományostól elvételnek és az államra szállnak, a hadirokkantak között egy év alatt felosztassanak.

A Ház a szakaszt ezzel a módosítással elfogadja.

Ezután

mentelmi ügyek

tárgyaltak.

Elnök bejelenti, hogy a mentelmi bizottság Beniczky Ödön és Rakovszky István

mentelmi ügyében a döntést nem tudja a Ház elé hozni s ezért újból 24 órai haladékot kér.

Ehez a Ház hozzájárul.

Szünet után rátérnek az interpellációkra.

Imre Sándor könyve

Tasnádi Kovács József Imre Sándor államtitkár könyvéről és a kommunizmus alatti viselkedéséről interpellál. Ismerteti Imre Sándor működését és szemelvényeket olvas könyvéből. Az ő könyve és hasonló könyvek voltak azok, amelyek Franciaországban a francia forradalmat, nálunk pedig a kommunizmust idézték elő. Vajjon lehetséges-e, hogy a 24 hónap óta tartó keresztény irányzat mellett egy olyan tanár lehessen kultusz-államtitkár, aki Babics Mihállyal, Benedek Marcellel vall egy irányzatot? Kéri a minisztert, hogy a legalaposabban vizsgálja meg az ügyet.

Vass József kultuszminiszter: A fegyelmi vizsgálat Imre Sándort igazolta. Imre a sajtóban az őt ért támadások miatt a független bíróság elé vitte ügyét és a bíróság másodfokon is felfenntette. Tiszteletben kell tartanom tehát két ítéletre hivatott fórum döntését, amelyek közt egyik a magyar független bíróság. Egy bizonyos, Imre Sándor munkakörében csak az én irányításom érvényesül. Kéri válaszában tudomásul vételét.

Huszár Károly és Haller István az ő miniszterségük alatt Imre Sándor ügyében lefolytatott vizsgálatról nyilatkoznak. A vizsgálat megállapította, hogy Imre Sándort a Károlyi kormány és a kommunizmus alatti magatartásáért nem terheli semmi felelősség és így magatartását igazolta.

A rigai egyezmény

A Ház a kultuszminiszter válaszáat tudomásul veszi.

Huszár Károly a Rigában a magyar hadifoglyok hazahozatala tárgyában megkötött egyezmény

tárgyában interpellál és kéri a külügyminisztert, nyugtassa meg a közvéleményt a rigai egyezmény megállapodásaira vonatkozólag.

Bánffy Miklós gróf külügyminiszter: A tárgyalások 1920. óta folytak a tanácsköztársasággal és többszöri megszakítás után július 20-án fejeződtek be. Megegyezésünk szerint Oroszország a hadifoglyokat még ez év befejezése előtt hazaengedi, s ezzel szemben Magyarország mintegy 400 embert küld vissza Oroszországnak. Az egyezmény vitális végrehajtásához akció szükséges. Reméli, hogy a nemzetgyűlés átérzi ennek az egyezménynek a jelentőségét és beleegyezését adja hozzá.

Huszár Károly köszönettel veszi tudomásul a miniszternek válaszáat és bejelenti, hogy a nemzetgyűlés kiáltványának hatása mutatkozik, amennyiben az Egyesült Államok külügyminisztere a magyar hadifoglyok és tuszok hazahozatása érdekében már Oroszországot megkereste. A svájci nemzetközi Vöröskereszt Egyesület és a magyar kormány továbbra is folytatják akciójukat. A nemzetgyűlés fel akarja hívni az egész világ figyelmét a tuszok hazaszállítása érdekében.

Az ülés 3 órakor ért véget.

12 szerb kommunista képviselőt letartóztattak

Belgrád, augusztus 3. A mai nap folyamán a kommunista képviselők közül a kiszolgáltatási határozat értelmében 12 kommunista képviselőt letartóztattak. A szlovén képviselők közül csak Koren kommunista képviselőt tudta a rendőrség letartóztatni és egy Pribelli nevű bányász.

15 évre ítélte a tábla a miskolci haramiavezért

Ma tartotta a debreceni ítélőtábla a fellebbezési főtárgyalást Hunyadi József, a hírhedt miskolci haramia és társai bünygyében Kulin Imre táblai tanácselnök elnökletével. Az ügyet Lakner József táblabíró ismertette, a főügyész dr. Eöry Kálmán kir. ügyész képviselte, a fővádlottat dr. Brück István a társait pedig dr. Buczy Ferenc ügyvéd védte.

A rablósözövetkezeti egész sereg büny terhelte. Hunyadi pedig azzal volt elsősorban vádolva, hogy 1919 februárjában egy vasuti szertárolás alkalmával, melyet az éj leple alatt, esős, kormosötét éjszakán hajtottak végre, az őrt, ki a lopást megneszelte és felé közeledett, agyonlőtte. A kir. ügyész ezért gyilkosság büntetésében való bünyösségének kimondását kérte, míg dr. Brück István védő azt vitatta, hogy egyáltalán nincs megbízható tanuval bizonyítva az, hogy a lövés Hunyadiól származott s több megállapított körülményből az következtethető, hogy a lövést a banda egy másik, de jelenleg elő nem került tagja követte el.

A tábla több mint egy órai tanácskozás után hirdette ki ítéletét, mellyel Hunyadi 15 évi s társait is hosszabb tartamu fegy házbüntetésre ítélte.

Gerő Ernő

férfi-, fiu- és gyermekruha üzletét,

mely 15 éven át Piac-utca 41. szám alatt volt, most ujonnan Piac-utca 69. szám alatt augusztus hó elején megnyitja.

Igazgató-változás a ref. gimnáziumban

Csendben, zajtalanul nagy esemény ment végbe a debreceni református főgimnázium életében. Karai Sándor megvált igazgatói székétől, utódja Barcza József lett.

Igaz, hogy a tisztántuli ref. egyházkerület intéző bizottsága egyelőre csak ideiglenesen oldotta meg a kérdésnek mindkét részét, t. i. Karai Sándornak egy évi szabadságot adott, Barcza Józsefet pedig az 1921—2. isk. évre bízta meg az igazgatói teendőkkel, de azért mindenki érzi, tudja, hogy itt — legalább egy irányban — végleges dolog történt: Karai Sándor befejezte évtizedekre nyúló tanári és 17 éves igazgatói pályáját.

Nem akarunk most Karai Sándornak egész tanári működésén és közéleti tevékenységén végigtekinteni, csak igazgatóságáról kívánunk megemlékezni, csak az igazgatói hivatal viselésében szerzett érdemeit próbáljuk méltatni.

Karai Sándor neve és egyénisége a legszorosabban összeforrt a ref. gimnázium XX. századi életével. Hosszu, nagyon hosszú időnek kell elmúlni, amíg Karai nevét egy más név elhalványítja, de még akkor is fényesen ki fog ragyogni a gimnázium új épületének emléktáblájáról, ez emléktábla aranyos betűi között s méltán, mert az emléktáblán felsorolt, az épület létesítésével összekapcsolt nevek között a tervező és munkavégrehajtó építész mellett Karai Sándor foglal ott legelőbb joggal helyet.

Kétségtelen, hogy az új református gimnázium nemcsak Debreczennek egyik legizlésesebb, legstilusosabb épülete, hanem Magyarországnak egyik legmegfelelőbb, legcélszerűbb, lepedagógikusabban berendezett iskolája. A magyar művelődésnek fejlettsége, igazán európai színvonal mellett kevés intézmény tehetne hangosabb és hitelesebb tanúságot, mint ez a gimnázium megnyerő külsejével, térs udvarával, tágas folyosóival, világos, szellős termeivel, kényelmes padjaival, az egészséget védő berendezésével és főkép ragyogó tisztaságával.

Karai Sándor szinte rajongója volt a tisztaságnak; nincs az a híres magyar háziasszony, aki a maga konyháját, a maga lakószobáit tisztábban tartaná, mint amilyen féltékeny gonddal örködött Karai az épület tisztasága, egészséges volta fölött. A főbejáraton olvasható figyelmeztetés-től kezdve:

Töröld meg a lábodat!

száz meg száz igazgatói rendelkezés biztosította az épületet, hogy benne sár, por, piszok ne legyen. Egy darabka papirost elhullatni, egy pár csepp tintát kiönteni, egy kis vizet elcsorgatni, a padokba egy betűt belekarcolni, a falakra csak egy nevet is ráfirkálni: mind olyan súlyos bűn volt Karai Sándor szemében, a mely nem maradt szigorú büntetés nélkül. Szigorúságának meg is van a kedvező eredménye: a 8 év óta használt, háború, forradalmakon, megszálláson átment épület olyan ép, olyan tiszta, mintha csak tegnap auták volna át rendeltetésének.

Karai nem kisebb gondal vi-

gyázott az erkölcsi tisztaságra, a külső rend mellett a belső fegyelemre. Aki hazudott, aki a vakációkat megnyújtogatta, aki az iskolai rendet megszegte vagy kiátszotta, aki rakoncátlankodott vagy duhajkodott, aki felekezeti vagy más viszályt szított, annak nem volt maradása a tanulók sorában. Talán egyetlen középiskolában sem fordult elő annyira u. n. *eltanácsolás*, mint a ref. gimnáziumban, de ezzel a szigorúsággal meg is óvta Karai a maga iskoláját minden olyan bajtól és veszedelemtől, amelyek a háború és forradalmak nyomán léptek föl számos iskolának nyugtalan, rendbontó, fegyelemzavaró ifjúságában.

Nagyon csalódnék, aki ezek után Karaiiban csak a megtestesült szigorúságot látná. A háborúban, mikor a lefoglalt kollégiumból kiszorultak a bentlakó gimnázisták, a háború utáni évek rettenetes drágaságában, mikor a diákok konviktsi élelmézése sokszor fennakadt, senki sem fáradt többet a maga növendékeinek a jóllétéért, mint Karai. Egyik-másik háborús esztendőben feljárta az egész várost, hogy 150—200 diákjának szállást és kosztot sze-

rezzen, alkudozott, pörölt Lenács és Csiginé asszonyommal, hogy a fiuk rendes helyet és tisztességes gondozást kapjanak. De ki tudná mindazt felsorolni, amit Karai a szigorúság, sőt ridegség leple alatt atyai szívvel véghezvitt tanítványai érdekében?

Karai most megvált a ref. gimnázium közvetlen vezetésétől, de a kapcsolat közte és az általa oly nagy odaadással vezetett intézet között nem szakad meg. A tisztántuli ref. egyházkerület elnöksége sokkal bőlcsebb, mintsem oly kiváló munkaerőt, oly szakavatott kezet pihenésre, dologtalanságra kárhoztasson. Karai odahagyta a gimnázium igazgatóságát, de már július 1-én el is foglalta a *kollégium igazgatói* terhes hivatalát s ebben a minőségében az internátus vezetését, a konvikts felügyeletét, a kollégiumi épület gondozását. Meg vagyunk győződve, hogy Karai a maga szívósságával, munkabírásával, megvesztegethetetlen ítéltevével e téren is nagy, az eddigiekhez méltó szolgálatakat fog tenni a maga felekezetének és a magyar közoktatásnak.

Polónyi és Ulain izgalmas csatája

A Tisza-pör mai tárgyalása

Budapest, augusztus 3. A tárgyalás megnyitása után az elnök Ulain Ferenc elé tárta a tegnapi zárt tárgyaláson Hüttner által tett kijelentéseket; ezek szerint az a levél, amelyet becsatoltak, csupán arra vonatkozott, hogy megígérték neki, hogy kórházba viszik és menyasszonyát kiszabadítják. Ulain kijelenti, hogy eskü alatti vallja, hogy vele Hüttner ilyen értelemben sohasem beszélt.

Elnök: Hüttner, hallotta a tanu vallomását? Megmarad amellet, amit tegnap mondott?

Hüttner: Megmaradok.
Lévai védő: A Pesti Hirlapban megjelent egy nyilatkozat Ulain aláírásával, amelyben Vágórol, mint hitvány, silány emberről emlékszik meg.

Ulain: Ha Ön nem tartja silányoknak, az az Ön izlése szerint van, de az én izlésem szerint hitvány ember.

Lévai: Ezzel is rá akarok mutatni a haragra és gyűlöletre.

Elnök: Ez nem kérdés, Kérdeznék tessék.

Ulain: Én nem gyűlölöm Vágót csak megvetem.

Gál dr. Hüttner levelének vétele után annak tartalma miatt nem fordult ön a hatóság-hoz?

Tanu: Nem.

Gál: Amikor Hüttner szemébe vágta, hogy ő nem mondott igazat, fentartotta-e Hüttner, hogy a vád anyaga fentartható?

Elnök: Erre nem tartozik felelni.

Gál: Amikor vallomásáról úgy nyilatkozott, hogy politikai az álláspontja, mit értett ez alatt?

Tanu: Tessék ismételni kijelentésemnek eszmemenetét, mert így nem tudok felelni.

Gál: Kérít és Fényest értette alattuk?

Tanu: Igen.

Gál: Milyen vonatkozásban,

vagy milyen kapcsolatban van ez velük?

Tanu: Ugyanezekről azt mondtam előbb, hogy ártatlanságukról meg vagyok győződve. Ezt azonban a bíróság fogja megállapítani.

Gál: Azt említette, hogy ön proponálta hogy adjanak Friedrichnek két milliót, Friedrich szöködjön ki és így tussoliák el az ügyet. Kinek a pénzéből akarta ezt adni? — Ulain: Ezt a kérdést gy beállítani nem szabad.

Gál: Én kutani akarom. — Elnök: Az nem tartozik ide. — Gál: Engedje meg az elnök ur, hogy önt is meggyőzzem ennek fontosságáról. A tanu ur két milliót szánt erre a célra, kinek a pénzéből szánta? — Ulain: Igen tisztel védő ur, én nem szántam egy fillért sem, ha ön nem akarja itt torzítani... — Gál: Még egy utolsó kérdésem van. Tudja-e tanu ur kik ölték meg gróf Tisza Istvánt?

Ulain: Ezt igazán nem tudom.

Most Polónyi Dezső dr intéz kérdéseket a tanuhoz:

— Hol és mikor végezte az egyetemet?

Ulain: Hol végezte ön?

Polónyi: Igaz-e, hogy 1901-ben kizárták önt a budapesti egyetemről azért, mert...

Elnök: Ez a kérdés nem tartozik ide.

Polónyi: Igaz-e, hogy része volt a keresztellenes mozgalmakban?

Ulain: Ebben a formában *nem igaz, hazugság!*

Elnök higgadságra inti a tanut.

Polónyi: Igaz-e, hogy a selmecbányai akadémiáról...

Ulain: Igaz-e, hogy ön az apja ellen össze akart fogni?

Polónyi: Hazudik, akárki mondja is.

Elnök mindkettőt rendreutasítja és felszólítja őket, hogy ne sértessék egymást.

Polónyi: Igaz-e, hogy *antimilitarista propagandát folytatott?*

Ulain erre a kérdésre indulatosan felugrik a székről és Polónyi felé dobja a kezében tartott zsebkendőt.

— Igaz-e, — kiáltja Polónyi felé — hogy *az ország széttűlésztésén dolgozott Károlyival és a nemzeti tanács logtandcsosa volt?*

Elnök: Rendreutasítom! Tessék nyugodtan viselkedni!

Ulain: Nagyságos elnök ur, én nem azért ülök itt, hogy eféle népség, mint ez, akinek ilyen mulaja van, engem sértessen.

Elnök: Ne méltóztassék sértgetni egymást! — Polónyi: Ez az egész védelem, amit kapok?

Elnök: Rendreutasítom! Ha így folytatja az ügyvéd ur, megvonom a szót.

Polónyi: *Én a tanu tolográfiáját kívánom ideállítani. Igaz-e, hogy Déván vörös május-ünnepet rendezett?*

Ulain: Ez olyan hazugság, mint a többi. Én eltávozom innen, ha ez így megy tovább.

Elnök: Rendreutasítom, mert nincs joga így visszautasítani a kérdéseket, az ügyvéd urat pedig figyelmeztetem, hogy ha így folytatja tovább, megvonom a szót.

Polónyi: Semmiségi okot jelentek be, mert törvényadta jogom, hogy a *tanu szavahihetőségét megfelelő tényekkel illusztráljam* és a bírság elé tárjam. *Nekem kötelességem azt a tanut, aki ellen ezzel az ügyvel kapcsolatban büntető eljárás folyik, megfelelő adatokkal a bíróság előtt bemutatni, mert nem engedhetem meg, hogy ő egyenlő rangban szerepeljen a kifogástalan tanukkal.*

Tovább folyik a vita Polónyi, Ulain s az elnök között, majd Kéri Pál közbeszól valamit, mire az elnök 24 órai sötét zárkára itéli.

Elnök felszólítja Polónyit, hogy folytassa, de más irányban. Polónyi szünetet kér, az elnök azonban nem adja meg és nyugodt viselkedésre inti Polónyit és Ulaint.

Polónyi: *Különösen, akinek vaj van a fején.*

Ulain: *A maga fején van vaj, barátom, a maga fején.*

Polónyi: *Barátja magának a Bali Mihály, nem én. Én itt tovább nem tárgyalok.*

Ezzel Polónyi feláll és megy ki.

Elnök a tárgyalást félbeszakítja.

Fényes László feláll és hangosan kiabál valamit, amiből csak annyit érteni, hogy *védelmemtől meg vagyok fosztva*. Ulain hosszú léptekkel jár fel s alá és a védők izgatottan tárgyalják a történeteket.

Szünet után elnök felszólítja Polónyit, nyilatkozzék: mért távozott a tárgyalás tartama alatt a teremből. Polónyi hosszasan magyarázza, hogy el volt készülőve Ulain agresszív viselkedésére és elhatározta, hogy a tanu támadására nem fog reagálni, de amikor édesatyja emlékéit támadta, nem tudott uralkodni magán. Távol állott tőle a bíróság iránti tiszteletlenség.

Kern dr védő kérdezi ezután a tanut: Beszélte-e ön Gaertnerrel arról, hogy ő milyen vallomást tegyen?

Ulain: Nem hiszem, hogy maga Gaertner is ilyen állítana, er-

ről nem beszéltem és nem is beszélhettem.

Kern: Nem gondolja, hogy önök nagy buzgalmukban nem voltak egyebek, mint *Hüttner vak eszközei*?

Fényes László: Nagyon értékesnek tartom a tanu ur több napos vallomását, noha tényállítás igen kevés volt benne, nagyobbára csak impressziók. Az én álláspontom az, hogy a tanu igenis azok közé tartozik, akik jóhiszeműen és fanatikus meggyőződéssel rettenetes elfogultsággal vittek a pert és vele együtt az én ügyemet. Nem voltak-e önöknek aggodalmaik, hogy hatásköri félreértések történhetnek, különösen amikor a rendőrségben és ügyész ségben nem bíztak meg és *elmentek más, illetéktelen hatóságokhoz?* Nem gondolták, hogy ez *destrukció?*

Elnök: Ezt a kérdést nem engedem feltenni.

Fényes: Ön azt mondja, hogy ha Hüttner bűnös, akkor Kéri, Fényes és Friedrich is bűnös és megfordítva. Nincs egy harmadik lehetőség?

Elnök: erre a feleletet nem engedem meg, mert ez vélemény lenne.

Fényes: De kérem, a tanu öt napon át csupa véleményt adott elő, én alig tudok valami konkrét dolgot vallomása tömegéből kihozni. Méltóztassék nekem engedni, hogy erre a csupa illogikátlanságra egyszer már rámutassak. Igaz-e, hogy a Mihely-féle jegyzőkönyvet februárban a Szózatban közzétették? *Tudja-e, hogy a büntelmi eljárás aktáit közzélni nem szabad?*

Elnök: Nem tartozik az ügyre.

Fényes: Én ezt nagyon fontosnak tartanám. Semiségi okot jelentek be, mert a védelem egyik főbizonyítéka a meg nem történt terhelő adatokkal szemben az, hogy itt külső beavatkozások történtek, tanukat szuggeráltak.

Gartner intézett még néhány kérdést a tanuhoz, majd a tárgyalást péntekre halasztották.

LEGSZEBB KALAPOK
FRANK EDENEL.

Lisszabonban kitört a forradalom?

Páris, augusztus 3. A madridi lapok, mint a Havas-ögnök ségnek a spanyol fővárosból jelentik, táviratot kaptak Vigóból, hogy **Lisszabonban kitört a forradalom és forradalmi csapatok minden stratégiai pontot elfoglaltak.** A tudakozódásokra Lisszabonból azt válaszolták, hogy országszerte nyugalom van, de azt beismerik, hogy óvatossági intézkedéseket tettek és a vidéki helyrsegekből nagyobb csapat-testeket vontak Lisszabonba.



**Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy Isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!**

Pártközi értekezlet a házelnökség ügyében

Budapest, aug. 3. A politikai köröket az ellenőrző bizottságon kívül ma a mentelmi bizottság tárgyalása és a Ház elnökségének kérdése foglalkoztatta énekebben. Hír szerint az elnökség kérdésében a keresztény párt és a kisgazdapárt megállapodott abban, hogy **az elnöki tisztséget véglegesen csak összel fogják betölteni.** Nehogy azonban az elnöki szék hónapokon át betöltetlenül maradjon, a meg egyezés az lesz, hogy **még a nyári szünet, illetve az ingatlan váltás tárgyalásának megkezdése előtt megválasztják a Ház elnökének Bottlik Józsefet.** Bottlik azonban csak őszig marad meg az elnöki székben és akkor lemond.

Egy másik verzió szerint az elnökség kérdésének megoldása nem olyan könnyű, mert hiszen **az elnökválasztás előreláthatólag a legitimitás és szabad királyválasztók összeesapása és erőpróbája lesz.** Épen ezért a kormány nem bánta, ha az elnökválasztás **öszre maradna el,** mert a kormány a taktikai átcsoportosítás politikai hadműveletében e

pillanatban holtpontra áll és nem tudja megvalósul-e egyáltalán Bethlen kedvenc terve, **az egyetemes párt** és ha igen, milyen politikai csoportokból.

Egyébként az elnökválasztás kérdésében holnap délután 6 órakor **a miniszterelnökségen pártközi értekezlet lesz.** A keresztény párt részéről minden valószínűség szerint Andrassy Gyula gróf, Vass József, Turi Béla, Haller István és Huszár Károly vesz részt az értekezleten.

A **kisgazdapárt** ma este Mayer János elnöke alatt bizalmas értekezletet tartott, amelyen a nemzetgyűlés elnöki székének betöltését tárgyalták meg. A miniszterelnökségen tartandó konferencián a párt a maga részéről nagyváradi Szabó Istvánt, Mayer Jánost, Meskó Zoltánt, Schandl Károlyt és Szili Bálintot küldi ki. Az értekezleten az a kívánság jutott kifejezésre, hogy **az elnökség a kisgazdapártot illeti meg és arra elsősorban Bottlik Józsefet, másodsorban Gaál Gasztont jelölték.**

Felsősziléziát nem lehet feldarabolni

A franciák kivonulnak Kölnből

Berlin, augusztus 3. Mint Rómából jelentik, az olasz képviselőház külügyi bizottsága tegnapi ülésén **De Marinj tábornok, felsősziléziai olasz főbiztos szót emelt Németország jogos igényei mellett.** Kifejtette, hogy az egész terület **összefüggő egész,** bányászati és ipari hálózata szövetes, egységes, de egységes, ami **lehetetlenné teszi Felsőszilézia feldarabolását.** A bányavállalatok, gyárak és ipartelek 90%-a német kézen van és német munka eredménye. Emlékeztetett a főbiztos arra, hogy a német vállalkozók szívesen alkalmaznak olasz munkásokat, ami a bizottság tagjaira igen jó hatást tett. A német kormány ezt az ajánlatot az olasz kormány előtt is megerősítette.

De Marinj hangsúlyozta aztán, hogy **mind Sziléziában a lengyel lázadók olasz katonákat megölték, lehetetlen, hogy Olaszország a lengyel kívánások mellett dolgozzék.** Az egyetlen engedmény, amit Olaszország tehet, csak az, hogy **Mislowice kerületének egy sávját hajlandó nekik megítélni.**

Toretta külügyminiszter is felszólalt a bizottságban, de csupán annyit mondott, hogy **a francia politika a sziléziai kérdésben arra kényszerítette Olaszországot, hogy az angol állásponthez csatlakozzék.**

Köln kiürítése

Berlin, augusztus 3. Köln városát és környékét, amelyet az utóbbi időben francia katonák tartottak megszállva, most kiürítik és csak angol csapatok maradnak ott.

A legfelsőbb tanács

Berlin, aug. 3. A legfelsőbb tanács ülésére két ülésrészre fog állani. Az első ülésrészben csupán csapaterősítések és Felsőszilézia felosztásának kérdéséről intézik el. A 2-ik ülésrész

akkor kezdik meg, amikor már ismeretessé válik Németország és Lengyelország állásfoglalása Felsőszilézia felosztásával szemben.

Spanyolország elveszti Marokkót

Páris, augusztus 3. A Martin tudósítója jelenti Tangerből, hogy a spanyolok melillai veresége oly súlyos és végzetes volt, amely felülmúl minden eddigi európai vereséget, még azt is, amelyet az olaszok Adua mellett szenvedtek. **Kérdéses, hogy a spanyolok bírják-e magukat Marokkóban tartani.** Nagy veszteség után a spanyol csapatok Ickert vidékén gyülekeznek, ahonnan 1909-ben kiindultak. Ezzel a spanyolok 12 éves fáradságos kulturmunkájára megsemmisült, kárba vesztett a sok pénz és véráldozat, a spanyol zóna a legszűkebbre szorult és könnyen meglehet, hogy **Marokkóban mindörökké elveszett a spanyol gyarmat.** A vereségnél a spanyolok 20000 embert veszítettek, de ezek közt sok volt a **bennezüllött.**

A budapesti tőzsde

Zürichi zárlat 1. 47 és fél

Értéktőzsde: A mai megnyitáskor viharos élénkséggel indult az üzlet. A szilárdulás az egész tőzsdeidő alatt, sőt zárlat után is tartott. Árak:

Magyar Hitel 1670—20, Osztrák Hitel 630, Jelzálogbank 260, Leszámitoló 700—685, Angol-magyar 750—20, Magyar-olasz 304—315, Keresk. bank 6675—775, Ált. takarékb. 950, Pesti hazai 20000—400, Borsod-Misk. 3500—650, Concordia 2550—450, Bpesti gőzm. 5075 4925, Gizella 1800—25, Hungaria 2150—200, Viktória 9000, Ált. köszén 6050—300, Salgó 3925—4025, Urikányi 4175—

275, Ganz-Danub. 20700—22000 Ganz-vill. 4250—725, Rima 2360—420, M. Acél 2325—500, Lipt. 473—98, Láng 1180—50, Brásó 2850—950, Nasic 10800—11050, Ált. fa 1530—700, Magyar erdő 1525—50, Országos faterm. 1250—360, Lichtig 1000—1050, Klotild 2375—300, Karton 1600, Izzó 3500—600, Papír 2725—75, Cukor 7800—600, Lámpa 1975—2100, Östermelő 750—85, Gummi 3205, Telefon 2975—3025, Adria 5710—30, Atlantica 4500—50, Közuti 1030—75, Délvasút 1250—380, Levante 4000, Államvasút 2450—325, Trust 2500—800.

A valutapiac is nagyon megélné a forgalmat. A zürichi koronaegyzésre az összes vidéki valuták néhány ponttal drágultak. Árak:

Napoleon 1280—1265, Dollár 402—406, Francia frank 31.25 29.75, Marka 4.88—4.92, Lira 17—17.20, Romanov 55—51, Lei 5.14—5.04, Sokol 5.07—5.—, Kor.-dinár 8.90—8.95, Bécsi 41—40 ötnyelv. Lengyel marka 18.50—19.25.

Zürichi devizák

Zürich, augusztus 3. (Zárlat.) Budapest 1.47 és fél, Bécs 0.67, Osztr. bélyegzett 0.64, Berlin 7.35, Newyork 609, Milano 25.65, Prága 7.55, Zágráb 3.40, Bukarest 7.60, Varsó 0.30, Hollandia 186, London 21.68, Páris 46.35.

HIREK

— **Caruso halála.** Rómából jelentik: Caruso holttestét behalzsamazzák, temetése nagy gyászpompával megy végbe. Hagyatékát 30 millió lírára becsülték.

— **Földrengés Olaszországban.** Rómából jelentik: Az országban minlennünnen földlökéseket jelentenek. Bariban a főposta épülete összeomlott, a földrengésnek számos halottja van.

— **A román károk megállapítása.** Tegnep este Debrecenbe érkezett Gerard francia ezredes, a jóvátételi bizottság tagja, Henyey Vilmos h. államtitkár, Lóky Dezső miniszteri osztálytanácsos és egy magyar összekötő tiszt kíséretében. Utjának célja a Debrecenben okozott román károk megállapítása, illetve a bejelentett és hatóságilag igazolt károk felülvizsgálása. A francia ezredes munkája esetleg több napig is eltarthat. Egész nap folyik a munka a polgármesteri szobában, sorra veszik a gyárak, üzemek, termelési ágak és magánosok bejelentéseit és jegyzőkönyvileg állapítják meg véglegesen azokat a károkat, amelyeket Debrecennek és polgárainak a román megszállás okozott.

— **Közalkalmazottak figyelmébe.** A 102389—1921. F. M. sz. távirati rendelet értelmében azok a közalkalmazottak, akik a 4000 számú kormányrendelet értelmében a kedvezményes természetbeni ellátás helyett készpénzváltást igényelnek, a városi hatósági ellátatlanok kataszterébe a listiroda által felvehetők. Debrecen, 1921. aug. 3. Közélelmezési ügyosztály.

— **Képkiallítás.** Az Egyháztéri református iskolában kiállítást rendezett képeiből Fechtmann József aradi festőművész, aki a képek eladásából begyűlt összeget párisi tanulmányútra akarja felhasználni. Fechtmann nem tartozik azon festők közé, akik minden áron új utakat akarnak keresni, hanem megelégedve van a már megismertekkel, akik minden áron új utakat akarnak keresni, csak találni és nagy megértő készséggel jár végig a nagy magyar mesterek útjain. Szimyei-Merse, Ferenczy és Hollósy iskolájába járt, élvezte mesteri szeretetét és méltán, mert tehetségesebb, készségben teljesebb híve kevés van e mestereknek, mint Fechtmann. A napsütés izgató problémáját örökségképpen vette át, a napgőzös tájakra beállított figurák és csoportok árnyékjátékát ritka készséggel oldja meg és — publikum szempontjából ez a legfotósabb — azoknak, akik e nagy mesterek hívei, de képeiket meg nem vehetik, módot és alkalmat ad arra, hogy a mesterek iskolájának kitűnő képeihez olcsón hozzájuthassanak.

— **Hajsza az entente-autók után.** Ma délelőtt a reggeli órákban egyik entente-misszió két autója állott meg a városháza előtt. A misszió tagjai kiszállottak az autókba és órákig bent időztek a városházán. Végre 12 óra előtt pár perccel kiléptek a kapun és felakartak ülni az autókra, amelyek azonban nyomtalanul eltűntek. Azonnal a rendőrségre telefonáltak, ahol megindították a nyomozást az autók után. Végre félórai hajsza után megállapította a rendőrség, hogy mindkét autó a vármegyháza udvarán áll. A soffőrök ugyanis tulságosan melegnek találták a városház előtti napsütést és árnyékos hely után kerdőzködtek. A vármegyház udvarát ajánlották nekik, tehát odahajtottak és az árnyékos helyen töltötték az időt.

— **Jótekonny adomány.** Ma délután megjelent szerkesztőségünkben Schuller Adolf békéltető és 500 koronát ajánlott fel a szegény izraelita gyermekek felruházására. Az adománynak érdekes története van. Schullertől egy konkurens elvett egy üzletet és kárpótulásul utólag 1000 koronát ajánlott fel. Schuller azzal fogadta el a pénzt hogy bár szegény ember, az egész összeget jótekonnyra fordítja. Szerkesztőségünknek 500 koronát ajánlott föl, az említett célra, 500 koronát pedig más jótekonnyra adott. A pénzt az izraelita hitközséghez juttattuk.

— **A rendőrség mult évi működése.** A debreceni államrendőrség most állította össze és küldte fel a belügyminisztériumba mult évi működésének kimutatását. 1920-ban 12910 kihágási, 32570 rendőri és 18874 büntetői aktát, 1921 első felében 4800 kihágási 13277 rendőri és 102000 büntetői aktát intézett el a rendőrség.

— **Öngyilkos kulcsár.** Sáp Gyula pällagi kulcsár ma délután Pallagpusztai lakásán felakasztotta magát. Tettének oka ismeretlen.

Trockij diktátor az éhezők ellen

Riga, aug. 3. A szovjetkormány folyton újabb csapatokat küld az éhezők tömegei feltartására, amelyek az inséges vidékekről Moszkva felé özönlenek. Az éhezők egy nagy serege már elérte Kazánt. **Trockij mint diktátor Tombokba ment, hogy a seregek élén visszatartsa a népáradatot.**

A pétervári pénzverde ismét megkezdte az ezüst pénzek verését és naponta 60,000 ezüst rubelt készít.

Kopenhága, aug. 3. Csicserin orosz külügyi népbiztos szikratáviratban cáfolja a pétervári és moszkvai lázadások híreit és azt, hogy a Pavlovsk ezred megtagadta az engedelmességet. Megjegyzi, hogy azokból a kormányzóságokból, ahol kiaszott a termés, az éhezők más területekre menekül, de pánik nincs és rend van mindenütt.

Reval, aug. 3. Több külföldi kommunisztát, köztük a német kommunista párt titkárát bebörtönözték, mert olyan propagandát terjesztettek.

— **Megszökött fegyverek.** A közpórházból tegnap Csuka Lajos két és fél évi börtönrre és T. Nagy Sándor másfél évi börtönrre ítélt rab megszökött. A rendőrség intézkedett nyomozásuk iránt.

— **Aranyat, ezüstöt, briliánsokat** legmagasabb árban vesz Brann A. és Tsa ékszerészek Passage, Gambrius mellett.

— **Moskovits uridivat szalon.** Állandóan angol szövetek rakatáron, Hatvan-utca 5.

— **Katonai hangverseny.** Ma este nagy katonai hangverseny a Hungária kávéházban. Bevétele a zenealap javára fordítatik. Belépő jegy 10 kor., tiszteknek 5 korona.

— **Örült öngyilkosjelölt.** Czibere Zsófia, Thaly Kálmán-utca 1. szám alatt lakó cseléd ma délelőtt felakasztotta magát. Szerencsére észrevették és idejében levágták a kötélről. A mentők a közpórházba szállították, utközben azonban a mentőkocsiban dühöngeni kezdett. A közpórház elmeosztályán helyezték el.

— **Az új lakásrendelet, magyarázatokkal ellátva, beszerezhető a HEGEDÜS ÉS SÁNDOR RT. könyvkereskedésében, Debrecen, Piac-utca 54.**

— **Visszamaradt nyári árúk** kiárusítása megkezdődött, leszállított árban Fischer posztóüzletében, Piac-utca 61.

— **Sodrony-ágybetétek** békebeli legjobb minőségét készít és javít Neumann, Péterfia 19.

— **Téli hidegben, nyári hőségben** egyaránt megbecsülhetetlen a Palma-sarok. Szívós, o'csó, csinos.

— **Férfi színes ingek, puha gallérok** legjobb minőségben Frank Imrénél, Piac 43.

— **Pállakafőző üstök, mosóüstök, üstházak, itatóvályuk** legolcsóbban beszerezhetők Mándoki rézművesnél, Arany János 13.

— **Értesítés.** Werner uri divat üzletében (Neumann M. helyiségben) készít mérték után mindennemű fehérneműt. Ing 300, nadrág rövid 150.

da-iratokat küldöztek szét, amelyek a bolsevista agitátorok kompromittálására alkalmasak. **A szovjetkormány tagjai közt nagy a félelem, hogy a nyugateurópai államok fegyveresen fognak fellépni.** Az éhínséget növeli az, hogy a jötermésű vidékek parasztnépe nem ad gabonát a városok lakosságának. **A vörös hadsereg élelmezése is rossz és így mozgósításról nem lehet szó.**

London, aug. 3. A Daily Mail hírt kapott Kopenhágán át Pétervárról, hogy **több szállítógőzös érkezett élelmiszerekkel a pétervári kikötőbe.** A hajók tisztjeit és matrózait ostromolják az emberek, hogy soronkívül adják ki az őket illető fejadagokat.

Moszkva, aug. 3. A Don melletti Rosztowban fehér gárdista összeesküvést fedeztek fel. A főösszeesküvőket letartóztatták.

Varsó, aug. 3. Moszkvába angol kereskedelmi misszió érkezett, amelynek politikai jellege is van.

— **Puch-kerékpárok,** új és használt, Liga-gummik olcsó árban Molnár Testvéreknél.

— **Bádogos munkák FÜLÖPNÉL.** Csapó-utca 3. Telefon 917.

— **FRANK SÁNDOR** női divat üzletében Piac-utca 42. nyári mosó árúk, ugyszintén női ruhák és blusok mélyen leszállított árban kaphatók.

— **Mindenféle szőrmeruhákat** szakszerűen legújabb divat szerint és legolcsóbban alakít, javít Klonda szücs, Piac-utca 21.

— **Füldöruhák és trikók nagy választékban** Dr. Hegedűsné gyermekdivatházában, Simonffy-utca 2.

SZÍNHÁZ.

Ma a Szürkeruhás leány detektív dráma 5 felvonásban került bemutatásra a Vigszínházmozgóban. A főszerepeket Holay Kamilla és Lukács Pál játszó. Az új szezon egyik legsikerültebb filmalkotása ez az izgalmasan érdekes detektív dráma, amelyet Déry Alfréd rendezett. Leleményes és ötletes trükkök egész sorozata játszódik le tüneményes változatokkal. A Vigszínház-mozgó védve van a nagy meleg ellen, kellemesen hűs és szellőztetett. Jegyelővét.

SPORT.

DKASE—DTE. A két régi rivális találkozik vasárnap délután a nagyerdei pályán, hogy eldöntse, ki vegye birtokába egy évig a gyönyörű serleget, mely az elesett footballisták emlékére örökíti meg. A serlegmértékek mindig nagy izgalomban tartják a publikumot és különösen nagy az érdeklődés most, amikor a DTE—DKASE játszanak érte. A serleg Bódogh cukrász kirakatában látható.

Birkózás. Igen nagy érdeklődés előzi meg a kerületi szövetség által rendezendő birkózóversenyt, melyen a kerület legkiválóbb birkózói vesznek részt. Különösen a pehely- és könnyűsúlycsoportokban erős küzdelem várható a bajnoki címért.

A közép B) sulyban 9 induló közül a két Tiba testvér, nyíregyházai Kaufmann és Szabó veszik fel a küzdelmet az 1920. évi bajnokkal, Kovács Zsigmondal. — E súlycsoportban a DMTE három kiváló brikózóját is szerepelteti, Valkovics és Higyed a helyezettek közt lehet. A verseny főérdekesége a nehézsúly lesz. Kerekes László többszörös bajnok fog találkozni a nyíregyházi dr. Németh és Karayval. A nagy technikával és erővel rendelkező Kerekes valószínűleg megfogja védeni a bajnokságot.

Szobák pensióval
a nyári hónapokban átmenetileg kaphatók. Előzetes értesítés kívánatos.
Modern Pensio
Budapest, Erzsébet-tér 5.

Aranyért, ezüstért,

platinát, hamis fogakat, sőt minden régi ékszerért a legmagasabb napi árt fizetem.

GRITSCH ékszerkereskedő
Verbőczy-u. 2. sz. (parkamara.)

Kiss József

automotor és gépműhelye
Erzsébet-ut 20.

Elvállalja bármily rendszerű gazdasági gépek szakszerű javítását, törött géprezsek autogén- : : : hegyesztését. : : :

„KÜRTI“ CIPÓKRÉM

elsőrangú békebeli minőségben ismét kapható minden jobb üzletben. Magyarországi egyed-
áruság **FLEISCHER MÖR.**
Központi iroda Hatvan-utca 38.

Ertesítés!!

Ertesítem a n. é. közönséget, miszerint szállítási és fuvarozási irodámat ooo ooo Piac-utca 42. szám alá helyeztem át.

ZÁKÁNY JÓZSEF
szállítási és fuvarozási vállalkozó.

Meghívás

a **Kesselőkői Fatermelő**
Részvénytársaság
1920. évi

III. rendes közgyűlése

1921. évi augusztus hó 18-án délután 6 órakor fog Budapest, Füldő-utca 3. szám alatt a „Mercur” váltóüzleti részvénytársaság tanács-termében megtartani, melyre a társaság részvényeseit tisztelettel meghívja

az Igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése a lefolyt üzletéről, az 1920. üzletév mérlegének megállapítása.

2. A felmentvény megadása iránti határozathozatal.

3. Igazgatóság jelentése a vagyonváltás lerovása tárgyában tett intézkedésről.

4. Indítvány.

Figyelmeztetés: Az évi mérleg és a vonatkozó mellékletek az intézet helyiségében az üzleti órák alatt megtekinthetők.
A közgyűlésen szavazati jogát csak olyan önjogi részvényes gyakorolhatja, aki részvényeit le nem járt szelvényeivel együtt a gyűlés tartására az „Általános Forgalmi Bank Részvénytársaságnál” Debrecenben vagy a „Mercur” Váltóüzleti Részvénytársaságnál (Budapest, Füldő-u. 3.) a közgyűlést legalább 4 nappal megelőzően letétbe helyezte.

APRO HIRDETESEK

Aprohirdetéseik díja hétköznap 10 szöig 15 korona, minden további szó 1-30 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szöig 20—, minden további szó 2—
Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítatnak.

POSTA.

Kitűnő partiek:
izr. fiatal kezdő és 30 éven felüli orvos, ügyvéd, gyógyszerész, önálló kereskedő és jobb iparos részére. Izz. hölgyek, kik ingatlanul vagy nagyobb készpénzhozománnyal rendelkeznek, számos reprezentáló uriember előjegyezve. Diszkrétó biztosítva. Iroda Hajó-u. 16. sz.

VÉTEL.

Aranyat, hamisfogakat, brilliánsokat a legmagasabb napi árban vesztek Schiffmann ékszerész, Piac-u. 67 Frohner-szálloda, épület.

Ólmos

bármily mennyiségben veszünk, akár egész, akár tört vagy darabos állapotban. Piac-utca 49. II-ik udvar.

Aranyat,

ezüstöt, drágakövet magas árban vesz Weisz Mihály és Társa, Püspöki palota.

Úvegballonokat

kosárban megvételre keresünk. Gyógyáru Kereskedelmi r-t. Piac-utca 41.

ELADÁS.

Sapakközpontnál

Simonffy-utca 5. (Halpiac) mindenféle egyenruha és civilsapka legolcsóbban kapható. Hozott anyagból 24 óra alatt készül.

Friss élesztő

legolcsóbb árban Csapó-utca 19., kapu melletti üzletben Rosenthalnál.

Három

jó karban levő kirakati redőny tokkat jutányosan eladó Geller Sándornál, Majduszoboszló.

Paplanvarrodában

minden szakmabeli munkát készítenek szépen, jutányosan. Kész áruk állandóan raktáron. Debreczeni, Kossuth-utca 11.

Szép

nagy ház istállóval, Piac közelében eladó. Cím a kiadóban.

Festék

árak, fiirnisz, lakkok legolcsóbban Weisz festéküzletében. Hatvan-u. 8.

Olcsó butorraktár

Kossuth-utca 5., az udvarban. (Gambrius átjáró.)

Kereskedőknek

zsákba macska 130 as 100 koronáért kapható Mayernál, Simonffy-u. 1.

Fehér

hálósobák, legmodernebb ebédők, készen kaphatók Kovács Gyula műasztalosnál, Darabos-utca 17.

Békehall

gyapjú és mosó szövetek legolcsóbban beszerezhetők Roth, Piac-u. 77

Paneth szalámi

orth. köser és füstöltusok gyári lerakata e napokban megnyílik Piac-u. 19., ezelőtt Schnock bodega.

Gazdasági cikkek

legolcsóbban Weisz festéküzletében, Hatvan-u. 8. sz.

Épület,

műlakatos munkákat javít, készít Krámer műlakatos, Hatvan-utca 4.

Eladó ház.

A Hatvan-utca közepén 1 nagy utcai szobából, 1 üzlethelyiségből, melyhez 1 kis udvari szoba és konyha is tartozik, valamint két udvari 1 szoba konyhás lakásból álló régebbi épület; ezenkívül teljesen új 3 szoba, előszoba, konyha, kamara, speiz, angol klozet, vízvezeték, 440 □-l telek stb.-ből álló szép nagy ház eladó. A 3 szobás, új épületben levő lakás 3 nap alatt elfoglalható. Cím a kiadóban, a délutáni órákban.

Eladó olcsón

1 pár fekete selyem kivágott, 1 pár fehér vászon kivágott női cipő új 39. számú. Cím a kiadóban.

Asztalos

munkákat készít, javít jutányos árakért Vangor Antal, Csapó-utca 9.

Használt butorok

elfogadható árért eladó. Goldstein Márton, József kir. herceg-u. 25.

Gyermek

kelengyék
habi ing, flannel, Tetra és gummipelekkák, keresztelő paplan és garnitúr, hosszú és négyzetletes párnák, pólyakötők, jambók dus választékban. Gyermekkelengyék elkészítését hozott anyagból elvállaljuk dr. HEGEDÜSNÉ Gyermek divatháza, SIMONFFY-U. 2.

Kereskedők

és magyar szabók figyelme! Lengsfelder Warnsdorfi posztógyár lerakata Feldheim Dezsőnél, Király-utca 4.

Butorok

minden kivitelben legolcsóbban beszerezhetők Weisznál, Piac-utcz 83. bent az udvarban.

Férfi,

női- és egyenruhákat olcsón vállal Tegdes János, Péterfia-utca 42

Friss sütemények

állandóan kaphatók Sztanó Gábor cukrásznál, Hunyadi 17—19.

TÜZIFA

száraz 2 éves vágású prima hasábfa felvágva ölenként és vaggontételekben azonnali szállásra legolcsóbb napiáron beszerezhető

HOLCZER

fatelepen István-malom és Margit fürdő között. Megvételre keresek lábán álló akác vagy tölgyfaerdő részeket, akácfa-sorokat és fasorortokat. Telefon 666

Gazdasági

vas-, kötélárak olcsón beszerezhetők Bakó István vaskereskedésében Csapó-utca 38.

Festék,

lakk, kence kiváló minőségben legolcsóbban Stern festéküzletében Piac-utca 10. Telefon 856

Korona

DÖZKENYERÁRU
Ipar és Kereskedelmi P. T. Debreczen.

4. sz. Árjegyzék

1921. augusztus 4.

Kenyér Darabok

Király	2 kilós	52
"	1 " "	26
Fehér	4 " "	76
"	2 " "	38
"	1 " "	19
Közép	4 " "	64
"	2 " "	32
"	1 " "	16
Barna	4 " "	52
"	2 " "	26
"	1 " "	13
Zsemle, kiló		150
viszonteladónak		135
Zsemle-morzsa		36

ELÉRTÉK

Tésztaliszt	0.	28
Főzöliszt	2.	24
Konyhaliszt	4.	22
Kenyérliszt	6.	20
Barnaliszt		16
Rozsliszt		20

Megjegyzés: Az árak egész kenyér vételnél értendő, a súly pedig kiszülés után 1, 2 és 4 kg.

Lerakataink:

Sas-utca	3.
Hatvan-utca	17.
Szentanna	49.
Péterfia-u.	60.

ARANYAT,

ezüstöt, brilliánsat, zálogcédulát vesz legmagasabb napi áron Steiner Mihály, Hatvan-utca 2. zám, I. emelet.

Borozó és Falatozó

záróraig nyitva Piac-utca 89., Rovállal szemben. Friss felvágottak és hűsítő italok.

Malomtulajdonosok
figye mébe! Felvonókat, csöveket, csövezetést jutányosan vállal Müller, Erzsébet-u. 115.

Széchenyi-

fürdő, volt Telegdi, állandóan nyitva, gőz és kád.

Intelligens

zsidó család iskola idényre teljes ellátásra elfogad intelligens zsidó család gyermekét, ahol zongora, német nyelv, 1-6 és 2 ik gimnáziumból oktatást kaphat. Cím a kiadóhivatalban.

Német

órákat adok és hához is megyek. Cím a kiadóhivatalban.

Kárpitos mester

menekült, vállal mindenemű butorjavítást, ciszördnűen és legolcsóbban. A közönség szíves pártfogását kéri. Máv. Külső-fater, kocsi sz. 210. 228.

Tanuló-leányok

felvételnek a Hegedűs és Sándor r.t. nyomdájába és könyvkötészetébe Piac-u. 49.

Jobb

fűszer detaillista üzlemben alkalmazást nyerve. Deutsch Lajos.

Elszeréném

a főtérhez közel levő két kisebb szobából álló lakásomat olyan két nagyobb szobából álló lakással (lehet egész ház is), hol sertést és aprófőszágot lehet tartani. Címet kérem a kiadóban beadni.

Fuvarozási vállalat

Balázs Andor Piac-utca 64. Telefon 143.

Rölli szolgálat

keresünk Hegedűs és Sándor r-t. Könyvkereskedésben. Piac-utca 34.

Általános

irányú nőkézimunka tanfolyam nyílt meg Csapó-utca 33. sz. alatt, melyen a brüsszeli, csetneki, filé, frivolita, vert csipkéket, kalotaszegi és más himzéseket, azszurozást, bluzok, ruhák kötését stb. lehet tanulni. Beiratások délután 3—5-ig

YBOYES.

Delejjgyűjtő

feszmerő iskolai hasznereket készít és javít. Földvári debreceni első elektrotechnikai gyár Széchenyi-utca 55. Telefon 168.

Fazekas
előnyomdájában most érkezett mintáiból legszébben, legolcsóbban dolgozik, Szent Anna 6.

Villamos

berendezéseket legolcsóbban készít Weisz villanyszerelési vállalat. Petőfi-tér 7. Telefon 1298.

Legszébben,

legolcsóbban mos, vasal, tisztít gőzmosoda, Arany János-utca 54.

Vízvezeték

és csengő javításokat jutányosan vállal Kollmann, Piac-utca 70.

Pénzszekrény

teljesen új 4-es számú, volódi Wertheim eladó. József kir. herceg utca 16. szám. Telefon 347.

Írógép

javítások, kellekek megrendelhetők Merkur írógépvállalatnál. Piac-utca 58. Telefon 540.

Zongora

javítást, hangolást szakszerűen, jutányosan vállal Liska, Batthyány-utca 10.

Gärtner

zongorahangoló Széchenyi utca 15.

Koncz

fest, tisztít legolcsóbban, kifogástalanul Arany János-utca 10.

Kárpitos

munkák átdolgozását jutányosan vállal Debreczenszky kárpitos Halköz 8.

Malom átalakításokat

mérnökünk tervezése alapján vállalunk, s felszerelünk, kisebb darálójáratoakat megrendelés szerint raktárból is szállítunk

Vértessy Testvérek ipartelepe

Debreczen, Hatvan-utca 53. sz.

Költők és írók

Egy-egy kötet ára füzve 21 korona

Goethe	Irta Barabás Kisfaludy Sándor.
Homeros	Irta Csengeri Csokonai.
Petrarca	Irta Ferenczi Irta Katona
Bakcsy Sándor	Irta Kéki Tompa Mihály.
Alfred de Musset	Irta König Dante.
Arany János	Irta Radó Arany János.
Kazinczy Ferenc	Irta Szinyeyi Kazinczy Ferenc.
Mikszáth Kálmán	Irta Váczy Mikszáth Kálmán.
Irta Várdai	

Kaphatók Hegedűs és Sándor könyvkereskedésében — Piac-utca 34.

Egy-egy kötet ára kötve 46 korona

TÜZIFA!

Import bükkszász ölenkint, felvágva, hához szállítva és vaggontételekben vidékre is. Pékeknek olcsó botfa. Mész, cserep, téglá. **LOVÁSZ-fatelepe** Károly Ferenc József-ut 20.

Dr. HEGEDÜSNÉ GYERMEKDIVATHÁZA

SIMONFFY-UTCA 2. ALATT.

Fürdőtrikók,

leány- és fiuruhák, gyermek játszóruhák, babakelengyék, cipők, zoknik, hajszallagok nagy választékban.

Legjobb, Legtisztább, Legolcsóbb!

Löblé ecetgyár

terméke. Kapható minden jobb fűszerüzletben. Gyár: Szalkai-utca 5. sz.

Városi raktár: Piac-utca 77. sz. az udvarban.

Felélős szerkesztő: Dr. HEGEDÜS LORÁNT. Kiadó: HEGEDÜS ES SÁNDOR irodalmi és nyomdai részv.